

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Markos Béla*

Cím: *Budapesti hidak*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bsn.

(Hely)

1942. m. 23

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

624.2

Hely

Idő

"1842/1942"

Személy

Budapesti hidak

Irta Markos Béla

Száz évvel ezelőtt, 1842 augusztus 24-ének délutánján, bámészködő polgárok sokasága lepte el a pesti Dorottya-utca két oldalát, hogy legalább a díszruhás katonaság sorfala mögül tanuja lehessen annak az ünnepi pillanatnak, amikor Károly Lajos főherceg, V. Ferdinánd király képviselője, diszes kíséretével megérkezik az épülő Lánchíd alapkövetételéhez. Öt óra körül ágyulövések dördültek el, felharsant a katonazenekar muzsikája s már jöttek is a főherceg, a nádor, a primás, az országbíró, a tárnokmester s velük együtt gróf Széchenyi István, az eszme felvetője és harcosa, meg báró Sina György, a megvalósítás bankárja. Az ünnepség a hid állványai között felállított díszsátornál folyt le s arról, a mai fotóriporterek helyett, nem kisebb ember készítet helyszíni akvarellvázlatot, mint Széchenyi pártfogoltja, az „igen becses és ritka ügyességgel bíró festő”: Barabás Miklós. A késő utódok számára az ő ecsetje és az akkori Pesti Hírlap tudósítása örökitette meg azt a színes pompát, amivel az ország legjobbjai ezt a nagy eseményt megünnepeleltek. Mert nagy esemény volt csakugyan: létrejött az első összekapoc Buda és Pest között.

Kezdetben voltak a hidépítő városok. (Belőlük a Hid 1873-ra egy várost csinált.) Azután jöttek a városépítő hidak, a példát teremtő Lánchidtól jobbra és balra, egyre újabb és újabb korszak fejlődését jegyezve Budapest térképére s mutatva a muló és építő időt, mint fatörzsben az egymásra következő évyűrűk rajzai: 1876-ban a Margit-híd, 1896-ban a Ferenc József-híd. Az első a pesti körutaknak jelölt ki folytatást Budán, a második a Lágymányos és a Gellérthegy felé nyitott kaput a város hódítása számára.

Az én generációm — a két vasuti hidról nem beszélve, — ezt a három belső hidat készen találta. A Lánchidat nagyapáink meséivel, negyvennyolcas dicsőségbe öltöztöten. A Margit-hidat, Arany János „Hidavatás”-a nyomán kissé izgalmas színben. A Ferenc József-hidat frissen, fiatalon, mint a főváros legújabb büszkeségét.

A többi hid a szemünk előtt született s előttünk növelte tovább a várost.

A századfordulókor a Margit-híd szigeti szárnya következett. Emlékszem régi Sziget-rajongókra, milyen panaszosan bucsuzkodtak meg-hitt csendes birodalmuktól: ahova

ősztól tavaszig, hajóközlekedés híján, még ők sem járhattak ki. A maguk szempontjából igazuk volt. Az ő magános világuk eltűnt. Az új hidon új élet, új tömeg: Budapest vonult be a Margit-szigetre, színt, mozgást, fejlődést, jövőt hozva magával.

Emlékszem az Erzsébet-hidra is, milyen forradalmat csinált. Első gyermekkori sétáim színhelyét, a régi Belvárost úgy felforgatta, ismert házeit, tereit, utcáit úgy elsöpörte, hogy ma már híreket sem hallani. Hogy Budán nem okozott komolyabb bajt, — legalább is akkor nem, amikor 1903-ban megnyitották, — nem ő tehetett róla, hanem azok, akik a hegynek vitték. Mihelyt utat vágtak neki, a lebontott Tabánon át, egyszeriben átforgálta a Gellérthegy északi oldalát s a Naphegy mögé a Sashegy vidékére is átvitte Budapestet.

A Horthy Miklós-híd városépítő munkája még csak most folyik mindnyájunk előtt. Szinte napról napra, szinte lépésről-lépésre látjuk rajta keresztül egyre megszépülőre nyomulni a várost. És máris előre dolgozik a most születő új óbudai hid, hogy pótolja azt, amit elődeink hetven éven keresztül hiába próbáltak: Óbuda egyesítését Budapesttel.

Nem hiába mondják a nálunk járt idegenek a hidak városának Budapestet. A hidak adják meg külső arcának jellegzetességeit s a hidak jelzik sorsának fordulásait. Valamennyi közt pedig legjobban és legelsőnek a Lánchíd, gróf Széchenyi István alkotása. Ennek a hidnak megvalósulásában, akkoriban, nem csak két város, de két magyar országrész összekapcsolódását ünnepelték, s a mindenkire egyformán kötelező hidvám elfogadásában egy új történelmi eszme győzedelmes megindulását látták. Mi, mai budapestiek, akik már talán fel sem tudjuk fogni a hidépítés akkori technikai és politikai akadályait, a Lánchíd alapkövetelésében büszke magyar fővárosunk megszületésének első hírnökét s egy évszázados komoly városépítő munka megindítóját látjuk. Ezért gondolunk kegyelettel a száz év előtti ünnepségre.